

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

dr. Andreja Špernjak, generalna direktorica Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo

Masarykova 16

1000 Ljubljana

e-pošta: gp.mizs@gov.si

Inšpektorat RS za delo

Štukljeva cesta 44

1000 Ljubljana

e-pošta: gp.irsd@gov.si

Združenje ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva

Gregor Pečan, predsednik

Videm 17

1262 Dol pri Ljubljani

e-pošta: gregor.pecan@guest.arnes.si

Ljubljana, 9. maj 2022

Zadeva: Opozorilo na kršitve pravic delavcev iz delovnega časa, ki opravljajo delo v šoli v naravi ali v drugih oblikah večdnevni bivanj z učenci na terenu

Spoštovani,

S predmetnim dopisom vas v Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (v nadaljevanju SVIZ Slovenije) želimo seznaniti in opozoriti na številne zaznane kršitve pravic delavcev v povezavi z razporejanjem delovnega časa v dnevih in tednih dela na terenu (to je pri izvajanju šole v naravi ali drugih podobnih večdnevni bivanj z učenci na terenu).

Zaradi vse pogostejših opozoril in nezadovoljstva našega članstva glede organizacije dela in razporejanja delovnega časa v tednih dela v šolah v naravi, smo v SVIZ Slovenije januarja 2020 med člani osnovnih šol in osnovnih šol s prilagojenim programom izvedli anketo. V anketi smo članstvo in sindikalne zaupnike spraševali o tem, ali jim je pri organizaciji dela in delovnega časa v tednu dela v šoli v naravi, zagotovljena pravica do počitka v nepretrganem trajanju 11 ur. Spraševali smo jih tudi, ali se jim v nočnem času, torej v času, ko bi moral biti zagotovljen počitek, odreja *pripravljenost na delo (na določenem kraju, to je v šoli v naravi)*.

Na naša vprašanje se je odzvalo več kot 400 učiteljev in več kot 200 sindikalnih zaupnikov (to je približno 45% osnovnih šol ter 35% osnovnih šol s prilagojenim programom, ki so vključene v SVIZ Slovenije). Naše ugotovitve pa so sledeče:

- v več kot 90% je delavcem bila kršena pravica do 11 urnega strnjenega počitka med dvema delovnima dnevoma. V anketi sicer nismo spraševali koliko ur dnevnega počitka jim je zagotovljeno, zato ni znano koliko ur strnjenega počitka je delavcem sploh zagotovljenih;
- največkrat je bila pravica do 11 urnega strnjenega počitka kršena na način, da je bila delavcem odrejena *pripravljenost na delo*. Praviloma v obsegu od 3 do 6 ur na noč (max 24 ur tedensko). Več kot 92% anketirancev je odgovorilo, da jim je bila odrejena *pripravljenost na delo*.

Ugotavljamo, da vodstva šol (ravnateljji) neustrezno razporejajo delovni čas delavcev, ki jih napotujejo na delo v šolo v naravi. Ravnateljji kot delodajalci ne pripravljajo ustreznih razporedov dela in razporedov delovnega časa po posameznih delovnih dnevih. Tako iz konkretnih razporedov dela in delovnega časa v ŠVN ni jasno razvidno, kdaj delavec dela in kdaj je prost (ne opravlja nobenega dela, ni z učenci), ni določeno kdaj posamezni delovni dan lahko izrablja odmor med delovnim časom (več kot 30 minut, saj je delovni čas praviloma razporejen na več kot 8 ur dnevno). Ne glede na *fiktivne* razporede dela in delovnega časa, ki izkazujejo, da naj bi delavci v šoli v naravi delal dnevno le 8 ur, dejanske delovne obremenitve posameznega delavca presegajo tudi dovoljenih 13 delovnih ur dnevno v okviru neenakomerno razporejenega delovnega časa učiteljstva.

Najbolj zaskrbljujoča pa je ugotovitev, da v nasprotju z veljavnimi predpisi, delavcem med dvema zaporednima delovnima dnevoma v šoli v naravi ni zagotovljena pravica do počitka v nepretrganem trajanju 11 ur, kakor jo določa 2. odstavek, 155. člen Zakona o delovnih razmerjih. V času, ko bi moral biti delavcem zagotovljen nepretrgani počitek, se v večini primerov (podatek iz opravljene ankete) delavcem odreja *pripravljenost na delo* v obsegu od 3 do 6 ur na noč. Zato v SVIZ Slovenije pristojne opozarjamo na problem odrejanja *pripravljenosti na delo* v času, ko je delavec upravičen do prostega časa in počitka in na nedopustnost takega ravnanja delodajalcev. Poseg v prosti čas delavca nima ustrezne pravne podlage, da bi bil legitimen. V zvezi z zakonitim odrejanjem stalne pripravljenosti, je svoje mnenje v drugi konkretni zadevi, podalo tudi že Ministrstvo za javno upravo (v prilogi) ter kršitelja iz področja VIZ (t.j. delodajalca) usmerilo na MIZŠ k ustrezni dopolnitvi KPVIZ z vsebinsko določitvijo pogojev in primerov dopustnega odrejanja stalne pripravljenosti. Še več, v SVIZ Slovenije smo prepričani, da je potrebno čas t.i. *pripravljenosti na delo*, ki ga učitelj opravi v šoli v naravi, všteti v delovni čas delavca. Upošteva se slednje pa bi pomenilo, da delavci v šoli v naravi opravijo več kot 56 delovnih ur tedensko.

S predmetnim dopisom želimo pristojne, to je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Združenje ravnateljjev in Inšpektorat RS za delo, opozoriti na zaznane nepravilnosti in kršitve pravic delavcev v povezavi z razporejanjem delovnega časa v dnevih in tednih dela v šoli v naravi. Ravno tako pa vas tudi pozivamo, da v skladu s svojimi pristojnostmi in pooblastili ukrepate! In sicer, vodstva šol na način, da spoštujete pravice delavcev in veljavno delovnopravno zakonodaje s področja urejanja delovnega časa delavcev. Ravnatelj je namreč tisti, ki je zadolžen za organizacijo dela in za razporejanje delovnega časa vsakega delavca za vse dni in za vse ure dela šole v naravi (49. člen ZOFVI; 4., 34. in 43. člen ZDR-1), pri čemer

mora biti razpored dela pripravljen in delavcu znan pred odhodom v šolo v naravo. Nadzornike pozivamo k rednim nadzorom navedenih kršitev, opozarjanju kršiteljev na spoštovanje veljavnih predpisov in na dolžna ravnanja, ob neupoštevanju slednjega, pa k ustreznemu kaznovanju kršiteljev. Ministrstvo pa pozivamo k celostni ureditvi instituta oziroma koncepta *šole v naravi*, v okviru katerega bodo upoštevani in spoštovani tudi vidiki delovnopравnih pravic zaposlenih, ki izvajajo šolo v naravi.

V pričakovanju vašega odziva, vas lepo pozdravljamo.

Branimir Štrukelj,
Glavni tajnik SVIZ Slovenije

Jelka Velički,
Predsednica sindikalne konference
Osnovnih in glasbenih šol ter
zavodov izobraževanje odraslih

Jelka Horvat,
Predsednica sindikalne konference
osnovnih šol in zavodov za otroke
in za mladostnike s posebnimi
potrebami

Priloga:

- [Mnenje MJU št. 1002 – 421/2019/4 z dne 11. 11. 2019](#)

V vednost:

- *Sindikalnim zaupnicam in zaupnikom osnovnih šol ter osnovnih šol in zavodov za otroke mladostnike s posebnimi potrebami,*
- *ZDŠPS (Zveza društev športnih pedagogov Slovenije)*